

Adı-Soyadı:

Sınıfı/No:

Tarih:

ETKİNLİK 1: METİN YORUMLAMA

Anlam bütünlüğü dikkate alındığında aşağıdaki metinlerin sonuna seçeneklerde verilenlerden hangisi getirilmelidir?

Teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte hayatımıza giren otonom (sürücüsüz) araçlar, geleceğin ulaşım dünyasını şekillendirmeye aday görünüyor. Sensörler, kameralar ve yapay zekâ algoritmaları sayesinde çevresini algılayabilen bu araçlar, insan müdahalesine gerek kalmadan yol alabiliyor. Bu teknolojinin en büyük vaadi, trafik kazalarının çoğuna neden olan insan hatalarını ortadan kaldırarak güvenliği artırmaktır. Ancak bu araçların, karmaşık hava koşullarında veya beklenmedik trafik durumlarında nasıl tepki vereceği konusu hâlâ geliştirilmeye muhtaç bir alan olarak karşımıza çıkıyor. Mühendisler, bu araçların her türlü senaryoya hazırlıklı olması için yoğun bir çaba sarf ediyorlar.

Bu metinde otonom araçlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**? İşaretleyiniz.

- İnsan kaynaklı trafik kazalarını azaltmayı hedeflemektedir.
- Yapay zekâ ve çeşitli sensörler yardımıyla çalışmaktadır.
- Geliştirilme süreci tamamlanmış ve tüm sorunları çözülmüştür.

Şanlıurfa yakınlarında bulunan Göbeklitepe, arkeoloji dünyasında bilinen tüm ezberleri bozan bir keşif olarak tarihe geçti. 12.000 yıl öncesine dayanan bu yapı, insanlık tarihinin bilinen en eski tapınağı olma özelliğini taşıyor. Devasa T biçimindeki sütunların üzerinde yer alan hayvan kabartmaları, o dönem insanların sanat anlayışı hakkında bize ipuçları veriyor. Göbeklitepe'nin keşfi, insanların yerleşik hayata geçmeden önce de inançları doğrultusunda bir araya gelip büyük yapılar inşa edebildiklerini kanıtlayarak, medeniyet tarihinin yeniden yazılmasına neden oldu.

Bu metinde Göbeklitepe ile ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenebilir**? İşaretleyiniz.

- İnsanların yerleşik hayata geçtikten sonra inşa ettiği bir yapıdır.
- Tarih öncesi döneme ait inanç ve yaşam biçimi hakkında bilgiler sunmaktadır.
- Sadece Türkiye'den değil, dünyanın her yerinden turist çekmektedir.

Ahmet, dönem ödevi için kendisine verilen sürenin çok uzun olduğunu düşünerek çalışmayı sürekli erteliyordu. "Daha vaktim var, yarın başlarım." diyerek günlerini oyun oynayarak ve arkadaşlarıyla gezerek geçiriyordu. Teslim tarihine sadece iki gün kala masanın başına oturduğunda ise büyük bir panik yaşadı. Kaynak taraması yapmak, notlar çıkarmak ve yazıyı düzenlemek için yeterli zamanı kalmamıştı. Aceleyle, özensizce hazırladığı ödevi teslim ettiğinde, aldığı düşük nottan çok, kendi potansiyelini erteleme hastalığı yüzünden harcamış olmanın pişmanlığını yaşadı.

Bu metinde bahsedilen kişi için aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**? İşaretleyiniz.

- Zamanı verimli kullanma konusunda planlı ve disiplinli davranmıştır.
- Son ana bıraktığı iş nedeniyle stres ve pişmanlık yaşamıştır.
- Sorumluluklarını ertelediği için beklediği başarıyı elde edememiştir.

ETKİNLİK 2: METİN YORUMLAMA

Aşağıdaki metinlerde anlatımın akışını bozan cümleyi bulup numarasını kutucuğa yazınız.

Monark kelebekleri, doğanın en büyüleyici göç hikayelerinden birinin başrol oyuncusudur. Her yıl sonbaharda, Kuzey Amerika'nın soğuk bölgelerinden kalkıp, binlerce kilometre güneydeki Meksika ormanlarına göç ederler. Bu narın canlıların, daha önce hiç gitmedikleri bu rotayı nasıl buldukları bilim insanları için hala büyük bir merak konusudur. Nesiller boyu süren bu yolculukta, hiçbir kelebek gidiş-dönüş yolculuğunun tamamını tek başına tamamlayamaz; bu bir bayrak yarışı gibidir. Bu göç, onların sadece soğuktan kaçışını değil, türlerinin devamlılığını da sağlayan hayati bir döngüdür.

Bu metinden Monark kelebekleri ile ilgili hangisine **ulaşamaz**? İşaretleyiniz.

- Göç rotalarını daha önce görmeden içgüdüsel olarak bulurlar.
- Göç yolculuğu tek bir kelebeğin ömründen daha uzun sürer.
- Sadece yaz aylarında Meksika'da yaşarlar.

Mimar Sinan, Osmanlı İmparatorluğu'nun en parlak döneminde yaşamış, eserleriyle yüzyıllara meydan okuyan bir dehadir. Çocukluğunda taş ustalığını öğrenmiş, yeteneği sayesinde kısa sürede yükselerek başmimar olmuştur. İnşa ettiği camiler, köprüler ve kervansaraylar sadece estetik güzellikleriyle değil, mühendislik harikası olmalarıyla da dikkat çeker. Selimiye Camii'nin kubbesini o dönemin teknolojisiyle nasıl o kadar geniş ve sağlam yapabildiği, günümüz mimarlarını bile hayrete düşürmektedir. Eserlerinde hem estetiği hem de işlevselliği mükemmel bir dengeyle birleştirmiştir.

Bu metinde bahsedilen kişi için aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**? İşaretleyiniz.

- Eserleri hem sanatsal hem de teknik açıdan üstün niteliktedir.
- Sadece cami mimarisi üzerine eserler vermiştir.
- Yeteneği sayesinde çocuk yaşta dikkat çekip yükselmiştir.

Batı dünyasında "Avicenna" olarak tanınan İbni Sina, tarihin gördüğü en büyük tıp alimlerinden ve düşünürlerinden biridir. Henüz çocuk yaşta olağanüstü zekasıyla dikkat çekmiş, 18 yaşına geldiğinde dönemin en ünlü doktorlarını bile kendine hayran bırakan bir bilgi birikimine ulaşmıştır. En önemli eseri olan "El-Kanun fi't-Tıbb" (Tıbbın Kanunu), yüzyıllar boyunca hem Doğu'da hem de Batı'da tıp okullarında temel ders kitabı olarak okutulmuştur. Sadece tıp değil; felsefe, astronomi, matematik ve fizik gibi pek çok farklı alanda da derinlemesine çalışmalar yaparak bilim dünyasına ışık tutmuştur.

Bu metinden İbni Sina ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine **ulaşılabilir**? İşaretleyiniz.

- Çalışmaları ve eserleri evrensel nitelikte olup uzun süre etkisini korumuştur.
- Hayatı boyunca sadece tıp alanında çalışmalar yapmıştır.
- Eserleri sadece İslam coğrafyasında kabul görmüştür.

Göbeklitepe, Şanlıurfa yakınlarında yer alan ve tarihin bilinen en eski ibadet merkezi olarak kabul edilen devasa bir yapıdır. Günümüzden yaklaşık 12 bin yıl önce inşa edilen bu alan, yerleşik hayata geçişle ilgili bildiğimiz birçok bilgiyi temelinden sarsmıştır. Henüz tarımın ve metal aletlerin olmadığı bir dönemde, tonlarca ağırlıktaki taş sütunların üzerine işlenen hayvan figürleri, o dönem insanının gelişmiş bir organizasyon ve sanat anlayışına sahip olduğunu göstermektedir. Bu keşif, insanlık tarihinin karanlıkta kalan pek çok noktasına ışık tutmaya devam etmektedir.

Bu metinde bahsedilen kişi için aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**? İşaretleyiniz.

- Zamanı verimli kullanma konusunda planlı ve disiplinli davranmıştır.
- Son ana bıraktığı iş nedeniyle stres ve pişmanlık yaşamıştır.
- Sorumluluklarını ertelediği için beklediği başarıyı elde edememiştir.